

DEBAT. El futur de l'R+D / Josep M. Vilalta

Bones i males notícies

A costumats a les males notícies, comencem per una d'excel·lent. Es tracta de la posada en marxa del sincrotró Alba a Cerdanyola del Vallès. El sincrotró Alba és una de les grans instal·lacions científiques de l'Estat, l'única de les seves característiques al sud d'Europa. La bona notícia, més enllà de l'inici dels primers experiments, és que com a país hem estat capaços de dissenyar-lo, construir-lo i posar-lo en marxa. Hem sabut teixir tot un seguit de complicitats per fer-lo realitat, i les administracions de l'Estat i de la Generalitat han estat constants en la seva inversió. Des de l'aprovació del projecte l'any 2002 fins a la posada en marxa aquests dies, Alba es converteix en

el millor reflex d'un país que entén que ciència i innovació són peces clau d'una societat avançada com la que desitgem.

En aquest context, però, assistim darrement a iniciatives del Govern central en matèria de recerca científica que ens han de preocupar enormement. Es tracta de les retallades en matèria d'R+D i sobretot dels arguments que les sustenten. S'argumenta que cal *aprimar* el sistema de ciència i tecnologia i apostar per l'excel·lència i la qualitat més que no pas per la quantitat, fent referència al nombre d'investigadors. En aquest sentit, caldria fer algunes constatacions: 1) Les dades són contundents. La inversió en R+D a Espanya és molt inferior a la mitjana de la UE, amb un pressupost que a més es redueix aquest any un 25% respecte a l'anterior, i torna a nivells del 2005. 2) Hi ha una correlació directa entre

els països que disposen de més investigadors i una baixa taxa d'atur. 3) L'excel·lència requereix massa crítica perquè emergeixi. Per poder alimentar l'excel·lència i els projectes com el sincrotró es requereix una àmplia base d'investigadors, grups i centres de recerca que la sustentin. 4) Les recomanacions dels experts (per exemple, premis Nobel) i de la mateixa Comissió Europea van en la línia d'incrementar l'esforç públic en R+D, per lluitar contra la crisi i promoure un sistema econòmic avançat i innovador. 5) El sistema necessita investigadors joves en formació, però en els propers anys encara amb més força, atesa la piràmide d'edat del nostre sistema. 6) Tenim certament un problema d'absorció d'investigadors a les empreses, que impedeix l'impuls de la innovació empresarial i la competitivitat.●

J.M. VILALTA, secretari executiu de l'Associació Catalana d'Universitats Públiques (ACUP)